

Ärftliga sjukdomar hos pudel

Bäste Djurägare

Vid Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) och Uppsala Universitet pågår för närvarande forskning om genetiska sjukdomar hos hund. Målet är att identifiera de förändringar i arvsmassan som orsakar att hunden drabbas av sjukdom och hur dessa förändringar överförs till nästa generation. Med kunskap om detta kan man förbättra behandlingen av sjukdomen, utveckla bättre mediciner och diagnostiseringsmetoder samt verka rådgivande i aveln för att minska sjukdomsförekomsten i den aktuella hundrasen. För att vi ska lyckas är vi beroende av välvilliga djurägare som tycker att detta är lika viktigt som vi och som vill ställa upp med blodprover från sina hundar. Genom ett enkelt prov utviner vi DNA som vi senare analyserar med avancerade molekyärgenetiska metoder. Förutom blodprover från sjuka hundar är vi dessutom i stort behov av donationer från friska, äldre hundar som ska utgöra den s.k. kontrollgruppen.

De viktigaste kriterierna för en frisk kontrollhund i Addisonprojektet är att de ska vara över 7 år och friska från Addisons sjukdom och helst inte ha någon annan autoimmun eller immunrelaterad sjukdom. De ska inte vara nära besläktad med en hund som har diagnostiserats med Addisons sjukdom och heller inte vara inbördes besläktade. D.v.s. om Ni vill delta med en förälder och en avkomma eller ett syskonpar- kan tyvärr bara den en av kontrollhundarna komma till användning.

Är Er hund är av rasen storpudel, bearded collie eller portugisisk vattenhund och stämmer in på ovanstående beskrivning av en kontrollhund ELLER om Din hund har fått diagnosen Addisons sjukdom? Vill Ni bidra till svensk hundforskning?

Kontakta undertecknad för mer information! [Läs gärna mer om projektet här.](#)

För forskargruppen kring hundens och människans hälsa, SLU & Uppsala Universitet

Katarina Stenshamn

Katarina.Stenshamn@kv.slu.se

018-4714383 eller 018-671482

Information om Projektet Addison's sjukdom hos hund

Vi tillhör hundgenomgruppen på SLU/Uppsala Universitet som arbetar med att finna de gener som orsakar olika sjukdomar hos hundar. Genetiska sjukdomar "lagras" och förekommer i högre utsträckning i vissa hundraser. Alla raser verkar ha "sina" sjukdomar även om de förekommer i mindre utsträckning hos flera olika raser. **Addison's sjukdom** finner vi i högre frekvens hos bl.a. Storpudel, Bearded collies och Portugisisk vattenhund. Vårt mål är att identifiera de genetiska komponenterna som orsakar Addison's sjukdom.

Vad är Addison's sjukdom?

Addison's sjukdom uppkommer p.g.a. en brist i binjurebarkens hormoner. Orsaken är vanligtvis en autoimmun reaktion mot binjurebarkens vävnad. Det leder till att vävnaden slutligen förstörs och därmed mister sin hormonproducerande funktion. Binjurebarkens hormoner består av glukokortikoider, t.ex. kortisol som är viktig vid stresshantering och reglering av dygnsrytm, och mineralokortikoider, t.ex. aldosteron som är viktig vid reglering av blodtryck och vätskebalans.

Symtomen hos en hund med Addison's sjukdom kan vara muskelsvaghet, anorexi, trötthet, kräkningar, viktförlust, diarré, skakningar/darrningar, bukömhet, ökad törst mm. Diagnosen bekräftas genom att man mäter nivåerna av kortisol i blodet före och efter en s.k. ACTH-stimulering. ACTH är det hormon som utsöndras från hypofysen för att stimulera binjurebarkens hormonproduktion. Hos en hund med Addison's sjukdom ökar inte kortisol-nivåerna som de ska som svar på ACTH-stimuleringen.

Autoimmunitet

Autoimmunitet inträffar när kroppens immunförsvar inte känner igen sin egen vävnad utan vänder sig mot den. Det kan vara organspecifikt, som i Addison's sjukdom, eller systemiskt där flera organ drabbas.

Hur går forskningen till?

När vi studerar genetiken bakom en sjukdom använder vi DNA (som enklast utvinns ur ett vanligt blodprov) från en grupp sjuka individer och en grupp friska individer av samma ras. Den friska gruppen bör inte ha nära släktingar som har sjukdomen och ska helst vara så gammal som möjligt, eftersom sjukdomen kan komma senare i livet. Vi "läser" sedan med avancerad genteknik bokstäverna i hela hundens genom och jämför var den sjuka gruppen skiljer sig från den friska. De delar av genomet som ser olika ut mellan grupperna studerar vi sedan noggrant för att finna den exakta kombinationen av gener som orsakar sjukdomen.

Vad ska vi använda kunskapen till?

Med denna kunskap hoppas vi kunna utveckla ett så kallat *gentest* där man tidigt kan se om en hund löper större risk att få sjukdomen. Har man kännedom om att en individ bär på en sådan riskfaktor kan man tidigare ställa rätt diagnos och man ökar hundens chanser till ett långt och aktivt liv. Raserna som helhet skulle också förbättras avsevärt om man tidigt kan upptäcka sjukdomar som kanske inte drabbar hunden förrän sent i livet och då med diffusa symtom. En hund som bär på sjukdomsanlaget/n kan man då undvika att använda i avel och kommande generationer hundar av rasen skulle vara friskare.

Humanforskning

Då liknande sjukdomar förekommer även i människor delar vi med oss av resultaten till humangenetiker. Förhoppningsvis kan även kunskapen om människans komplexa sjukdomar få en skjuts framåt av vår forskning.

Nedärvning och avelsrekommendationer

Vi att det finns en bakomliggande genetisk faktor till varför hundar drabbas av Addisons sjukdom, eftersom vissa raser och vissa familjer löper högre risk att drabbas. Resultaten hittills tyder på att det sannolikt är fler gener än en är involverade i utvecklingen av Addisons sjukdom hos storpudel . Vi ser dock ingen anledning att med detta underlag förändra några avelsrekommendationer förrän allt är tillräckligt väl utrett. Ytterligare prover från svenska storpudlar m.fl. raser - både Addisonsjuka och friska kontroller över 7 års ålder- är fortfarande av mycket stor betydelse för att lösa alla frågor kring denna sjukdom.

Tveka inte att kontakta mig om Ni har vill delta i projektet katarina.stenshamn@kv.slu.se eller telefon 018-4714383 / 018-671482 !

*För forskargruppen kring hundens och människans hälsa, SLU & Uppsala Universitet
Genom*

/Katarina Stenshamn